

Motion

1983/84: 2333

**Nils-Olof Gustafsson m. fl.
Hästavelns utveckling m. m.**

Sverige är ett föregångsland när det gäller hästavel. Det vittnar flera internationella rapporter och åtaganden om. Den höga hästavelsstandarden har uppnåtts bl. a. tack vare lagen om hingstbesiktningstvång. Den tillkom 1914 och innebär att en hingst måste ha betäckningstillstånd för att få användas på andra ston än hingstägarens. Budgetpropositionen föreslår att denna obligatoriska avelsvärdering successivt upphör på grund av att den inte finns för några andra djurslag utom galt. Vi menar att den nuvarande lagen om hingstbesiktningstvång kan förefalla föråldrad. Att avskaffa den tror vi dock kan vara till men för avelsverksamheten. Som propositionen påpekar är ett förslag om "lag och förordning om avel och kontroll" ute på remiss från lantbruksstyrelsen. Vi menar att en kommande proposition bör innehålla någon typ av minimikrav när det gäller hingstar.

Redan 1923 infördes en ordning för att få fram medel till hästaveln. För att få anordna totalisatorverksamhet skulle den därav uppkomna vinsten komma hästaveln till godo. Under åren som följde har, via varje förändring av totalisatorsmedlens redovisning, det kraftigt understrukits det ursprungliga motivet för vadhållningens införande. I direktiven för totalisatorsutredningen, 1957, fastslogs t. ex. att totalisatorsverksamheten skall främja hästaveln i landet. I dag används ungefär 1 % av den totalisatorsomsättningen till hästavelns främjande.

ATG (Allmänna trav och galopp) har under senare år påtagit sig ett vidare ansvar än för sin egen verksamhet. Man har exempelvis byggt upp djurkliniker dit alla har tillträde, man har aktivt deltagit i bildandet av stiftelsen vid Flyinge. I en rapport som ATG:s avelskommitté nyligen lagt fram betonar man denna verksamhet och påpekar att under förutsättning att staten inte gör radikala förändringar i avtalet om totalisatorsomsättningen är man beredd att stödja avelsarbetet och då också göra insatser utanför trav- och fullblodsrasernas krets.

Denna strävan vore till nytta för hela avelsarbetet men förutsätter att regeringen i de kommande förhandlingarna beaktar dessa insatser från sportens sida. Denna typ av finansiering kan då utgöra ett alternativ till budgetmedel och bidra till att främja övergången till ny huvudmannanorganisation, som också föreslås i propositionen.

I denna nya organisation finns det anledning att understryka den farhåga som bl. a. Föreningen Nordsvenska hästen framfört – nämligen risken för att kallblodsraserna och de mindre avelsföreningarna kan komma i en besvärlig situation i konkurrens med varmbloodsraserna. Det är viktigt att

riksdagen gör en särskild markering för att stärka de kommersiellt mindre lönsamma rasernas roll i sammanhanget.

Beträffande hingstuppfödningssanstalten Wängen föreslog hästutredningen att en stiftelse bildas som skall ta över ansvaret. Intressenter borde enligt utredningen bl. a. vara sportens organisationer och domänverket.

Propositionen ställer sig positiv till att en stiftelse bildas, men man hävdar att staten inte skall gå in som stiftelsebildare. Däremot har man, av naturliga skäl, ingen uppfattning om domänverkets insatser och där menar vi finns det fortfarande möjlighet till diskussion om t. ex. mark och skog. Det är angeläget att stiftelsefrågan för Wängen löses. I och med det har man fått en organisation för de i norra Sverige förekommande hästraserna.

Dessutom spelar Wängen en sysselsättningspolitisk roll. I den bygd där Wängen är belägen är de 5–10 arbetstillfällena vid anläggningen av stor regionalpolitisk betydelse.

På grund av sin särart och 80-åriga tradition har Wängen dessutom en icke oväsentlig turistbetonad och kulturell dragningskraft.

Förutom det egentliga avelsarbetet bedrivs i samarbete med Jämtlands läns landsting en utbildningsverksamhet vid Wängen. Den bidrar till att öka sysselsättningen och sprida intresset för hästen och därigenom främja näringen. Av denna anledning bör staten aktivt påverka att det förändrade huvudmannskapet kommer till stånd och också bidra till att lösa de mark- och skogsproblem som man f. n. har. Till dess en omorganisation är klar bör staten garantera ett fortsatt driftsbidrag.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att regeringen bör beakta de mindre avelsrasernas roll i den nya organisationen, stödja hingstuppfödningssanstalten Wängen, beakta förhandlingarna mellan staten och ATG samt beakta de framförda minikraven för hingstar.

Stockholm den 25 januari 1984

NILS-OLOF GUSTAFSSON (s)

MARIANNE STÅLBERG (s)

INGRID HEMMINGSSON (m)

L. ARNE ANDERSSON (m)

i Ljung

SVEN HENRICSSON (vpk)

THURE JADESTIG (s)

BÖRJE STENSSON (fp)